

Novinky v ochraně ohrožených druhů motýlů (hnědásek osikový, okáč skalní, modrásek ligrusový)

John V., Pavlíčko A., Moravec P., Andres M., Kopecký V., Vrabc V., Kuras T.
& Konvička M.

Lepidopterologické kolokvium, Brno, 1. 2. 2023

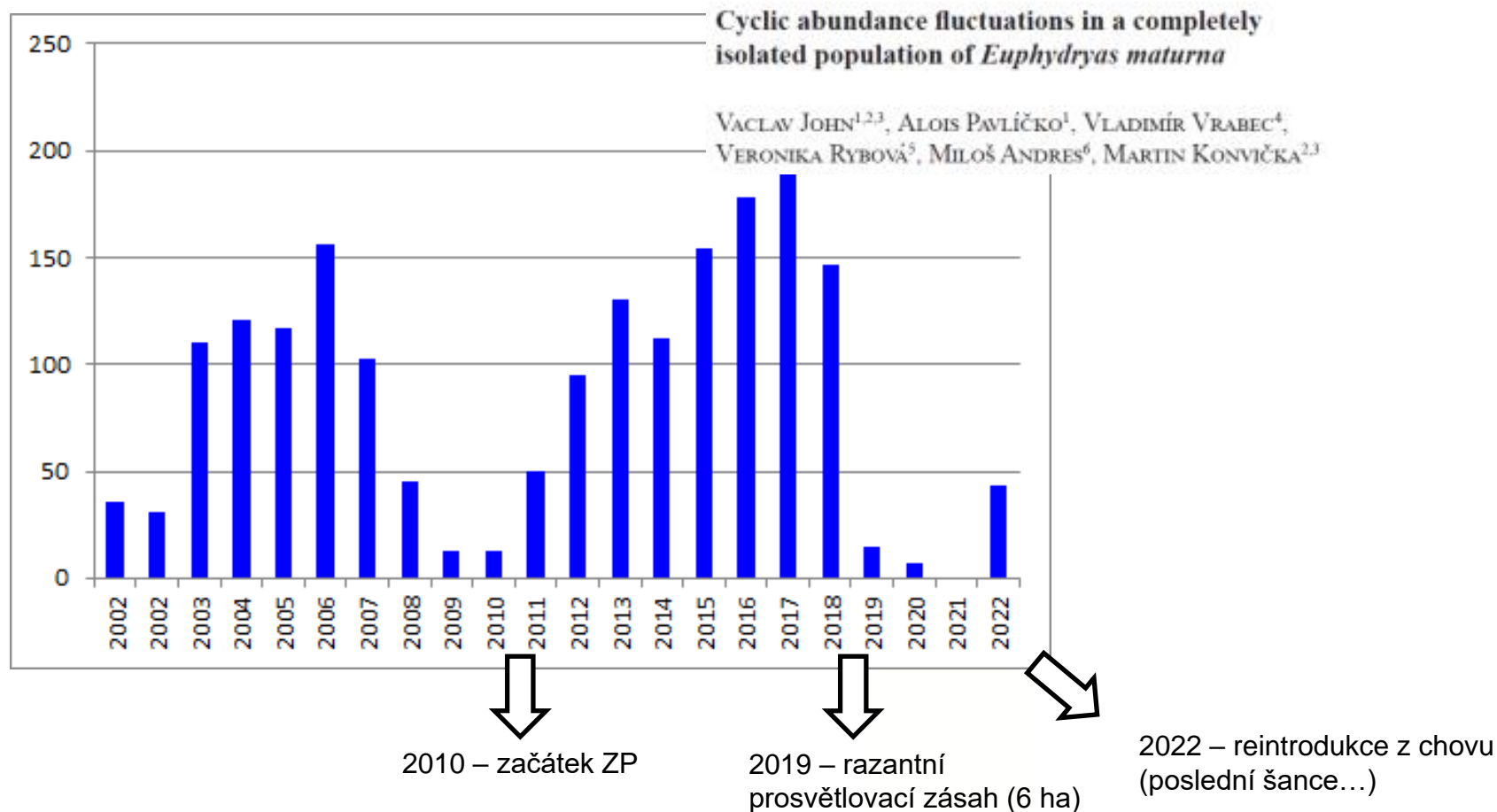

Graf počtu zjištěných larválních hnízd v PR Dománovický les

Nota Lepi. 44 2021: 213–222 | DOI 10.3897/nl.44.69153

Research Article

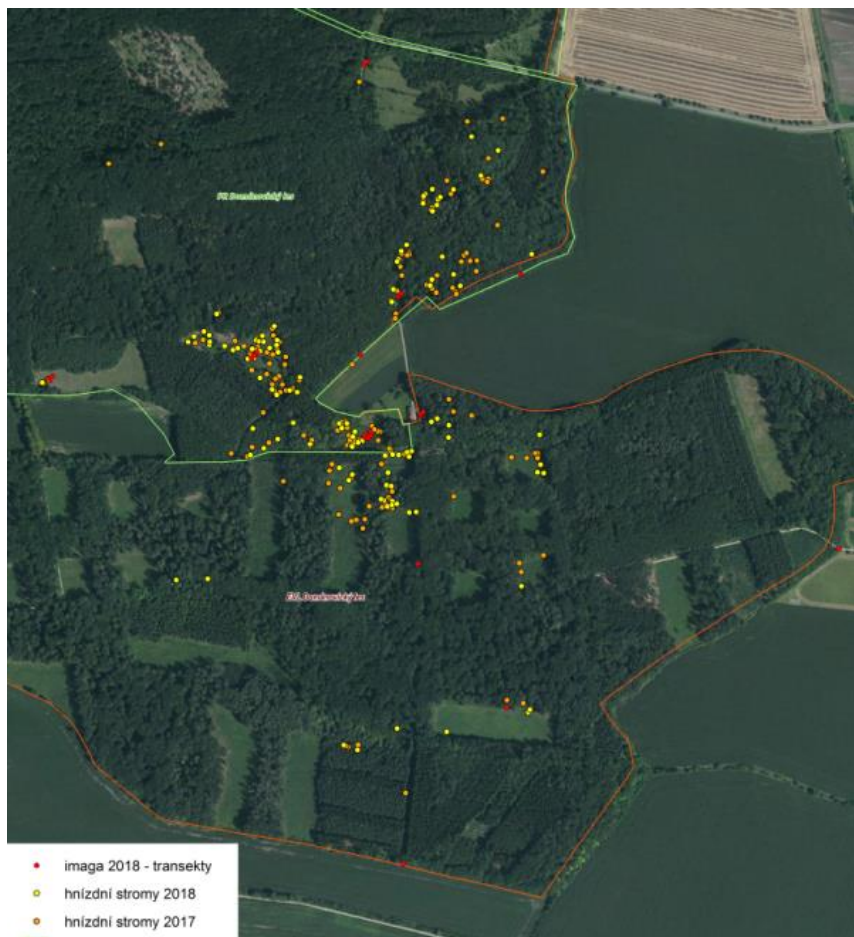
Záchranné odchovy

- V roce 2016 zahájeny záchranné odchovy druhu na základě odebrání snůšek v Dománovickém lese
- Odběr v r. 2016 neúspěšný (přeživší housenky byly 100% parazitovány)
- Odchov proto rozšířen v r. 2017, odebrány snůšky těsně po naklazení (vyloučena parazitace)

Hnědásek osikový: monitoring

2017-2018

2022

- gradace larválních parazitů housenek
- tvorba částečné druhé generace v roce 2018
- extrémní jarní mrazy na jaře 2019

Česko zažilo nejstudenější nástup května od začátku tisíciletí

© 23. května 2019 0:01

Zatímco minulý rok začátek května lákal ke koupání, letos vládly kabáty. V celorepublikovém průměru byly teploty o víc než šest stupňů nižší než loni. Tak chladný květen nebyl v Česku dvě dekády.

- extrémně deštivý červen 2020

Výjezd 12/2020 – Bleskové povodně v Dománovicích

📅 28. 6. 2020 👤 administrator

V pátek 26.6. nám byl v 18:39 vyhlášen krajským operačním střediskem poplach na výjezd do Dománovic, kde došlo po silných deštích k bleskovým povodním. Jednotka vyjela na technickou pomoc – čerpání vody s CAS 25 Škoda v počtu 1+2. Po příjezd

u k místnímu rybníku, kde probíhalo odčerpávání vody ke snížení hladiny, jsme byli posláni do obce k čerpání vody z rodinného domu spolu s profesionální jednotkou ze stanice Kolín.

Uplynulý rok 2018 byl nejteplejší od roku 1961, srážek však celkově ubylo

© 2. ledna 2019 16:58

Podle Českého hydrometeorologického úřadu byl rok 2018 nejteplejší od roku 1961. Průměrná teplota byla 9,6 stupně Celsia. Oproti dlouhodobému normálu stoupla o 1,7 stupně. Podle meteorologů byly teplotně nadprůměrné všechny měsíce kromě února a března.

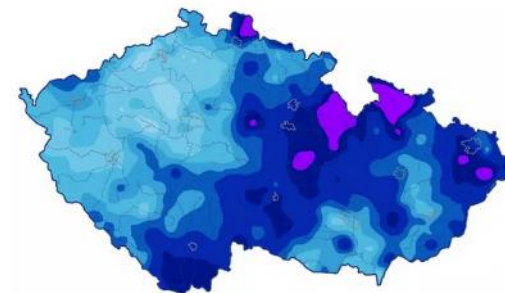
Červen byl nejdeštivější od roku 1961

8. 7. 2020, 12:47 • Aktualizováno 8. 7. 2020, 13:12

[Novinky, jas](#)

Letošní červen byl na našem území nejdeštivější od roku 1961. V průměru napršelo 151 milimetrů, což představovalo 191 procent průměru z období let 1981 až 2010. Z hlediska teplot letošní šestý měsíc z dlouhodobých statistik nevybočoval, uvedl ve středu Český hydrometeorologický ústav (ČHMÚ).

Měsíční úhm srážek letos v červnu

www.cfm.cz

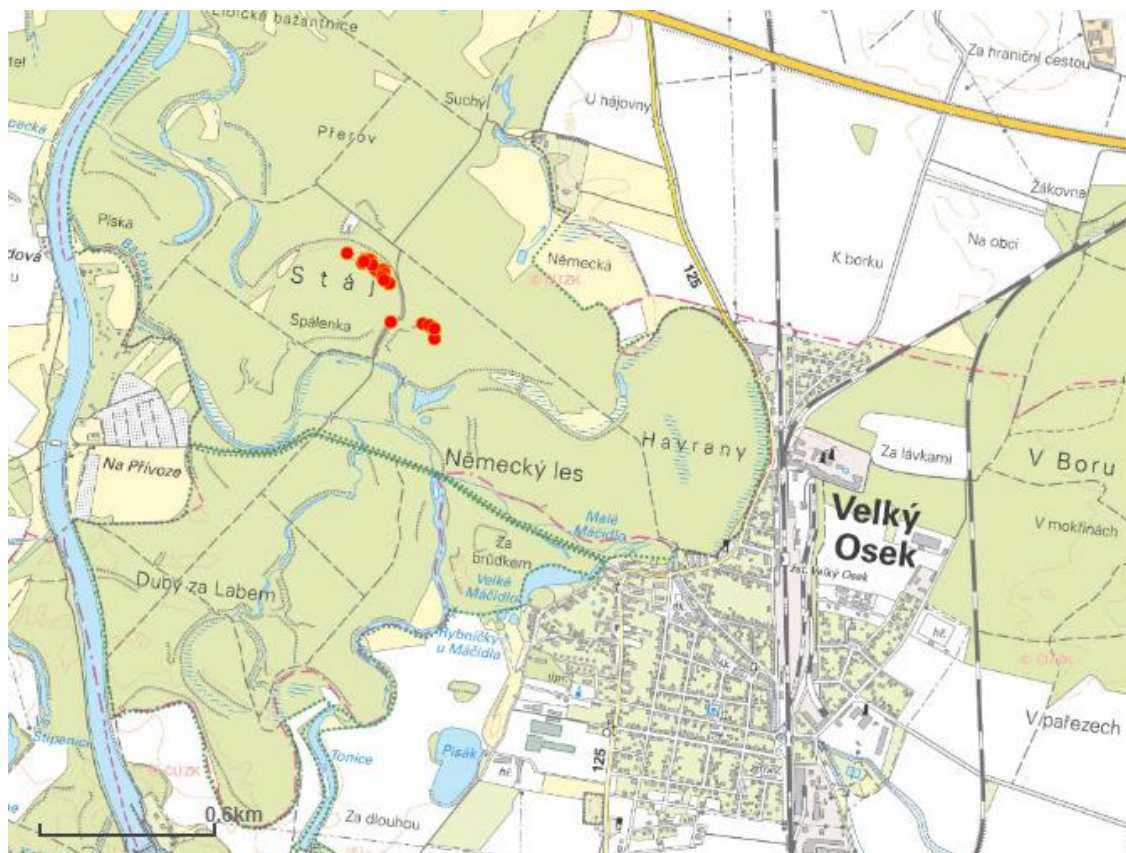
Hymenoscyphus pseudoalbidus

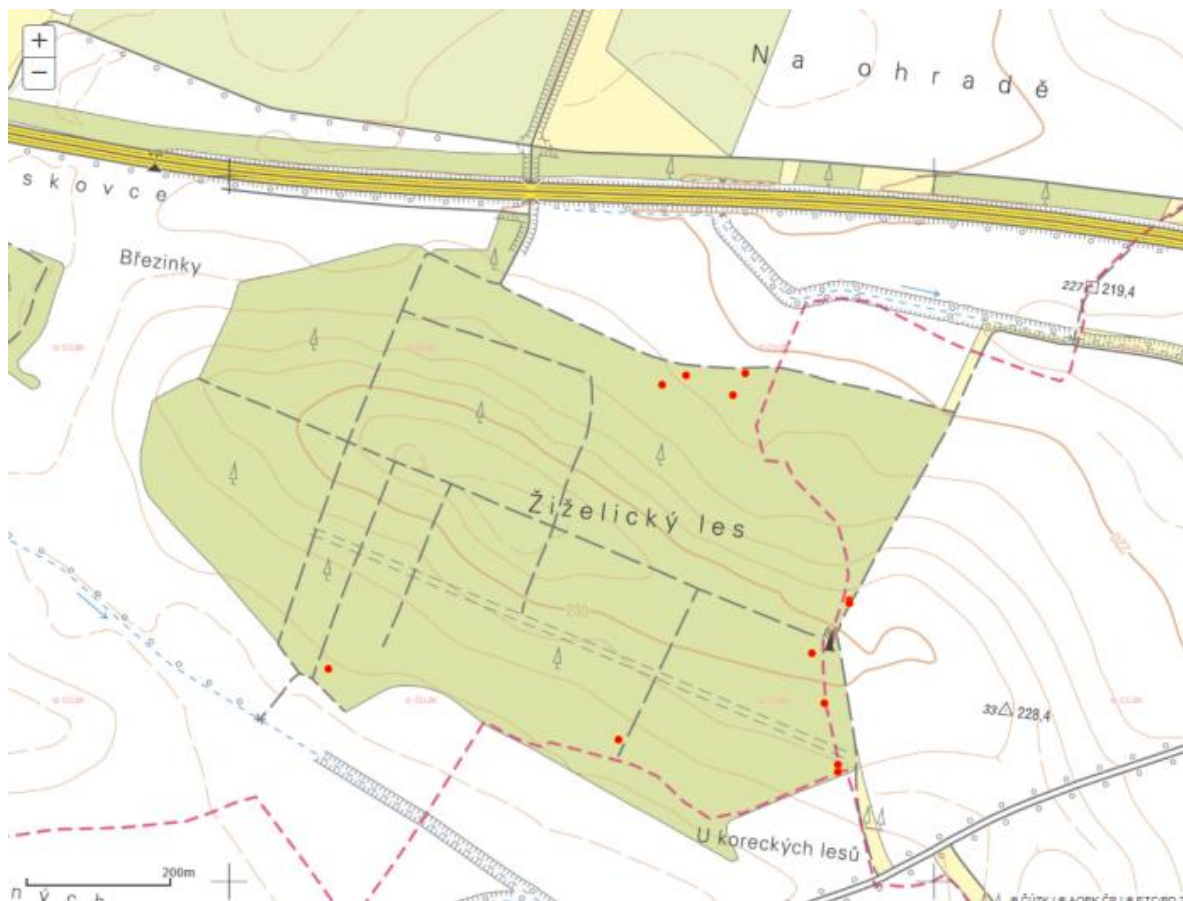
V Česku umírá obrovské množství stromů. Na svědomí je má zvláštní miniaturní houba

VĚDA A TECHNIKA 19. dubna 2021 | 10:19 — Lukáš Bauer

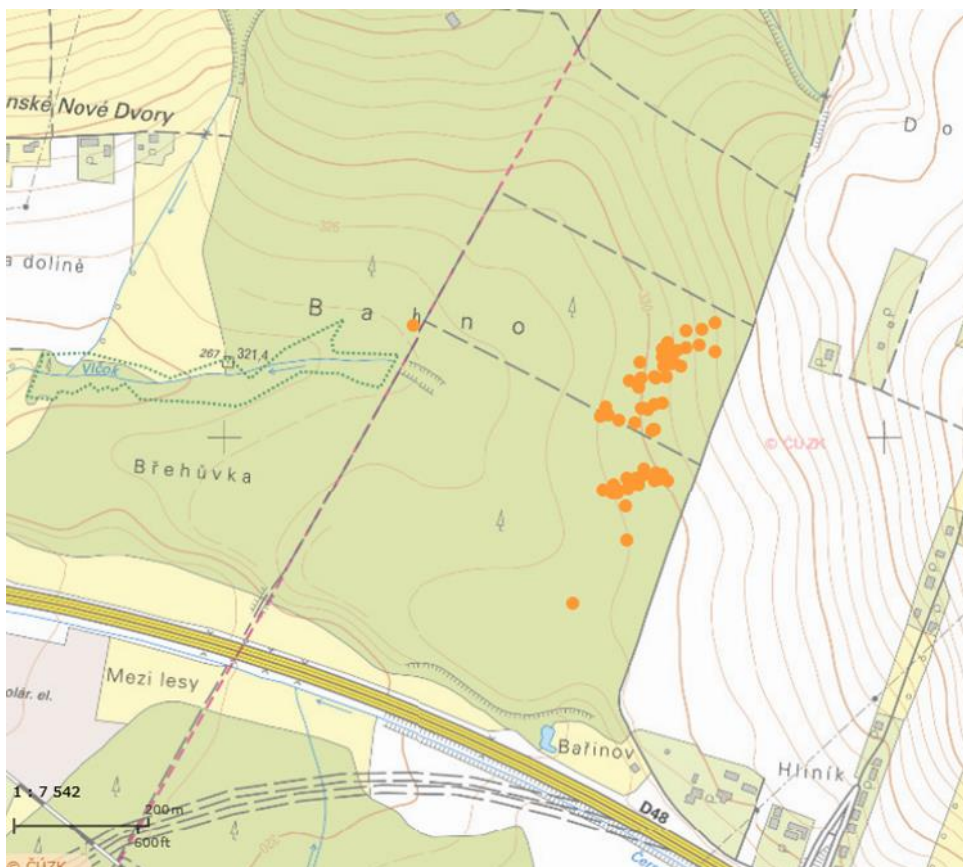
V České republice byl zaznamenán obrovský úhyn jasanů, které pak musely být poraženy. Vědci delší dobu nevěděli, co za tímto masivním odumírání jasanových lesů je, pak ale přišli na to, že na vině je mikroskopická houba. Tento drobný organismus stromy oslabuje a otevírá tak dveře dalším škůdcům.

- ❑ Historická lokalita *E. matura*, *P. mnemosyne*, *C. hero* aj.
- ❑ 12 km vzdálenost od PR Dománovický les
- ❑ reintrodukce v letech 2017-2021
- ❑ ročně zjištěno 15-25 larválních hnízd
- ❑ bez zahájení tvorby středního lesa (15 ha) nemá perspektivu

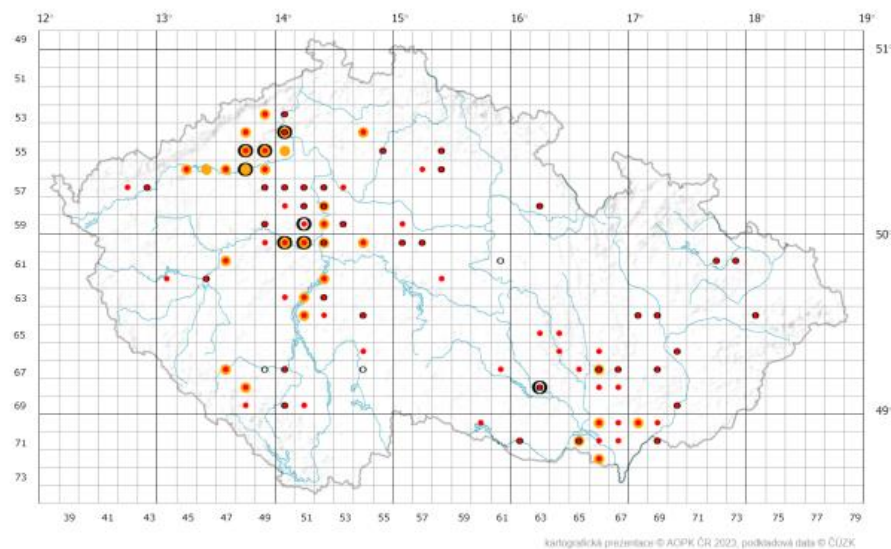
- Lokalita v těsné blízkosti PR Dománovický les (~1 km)
- Dříve (cca do roku 2010) pravidelný výskyt druhu
- Lokalita nebyla spontánně rekolonizována v letech populačního nárůstu (2012-2018)
- reintrodukce od roku 2019

- ❑ lokalita poprvé zjištěna v roce 2017
- ❑ pravděpodobná introdukce ze Slovenska
- ❑ lesní komplex bez výskytu lokálních a ohrožených druhů hmyzu
- ❑ propad v roce 2020 (6 hnízd), pak nárůst (62 hnízd v roce 2021; 136 hnízd v roce 2022)
- ❑ aktuálně (2022) největší známá populace hnědáka osikového v ČR

- kriticky ohrožený druh nejranějších sukcesních stádií stepí
- vymřel v celé ČR (včetně bradel Pálavy nebo Českého krasu), přežil pouze v lounské části Českého středohoří
- ohrožený v celé střední Evropě, vymřel v Polsku a na Slovensku, kriticky ohrožený v Maďarsku, Německu a Rakousku

RAP pro okáče skalního

Insect Systematics and Diversity, (2021) 5(5): 6, 1–18
<https://doi.org/10.1093/isd/iaab017>
 Research

ENTOMOLOGICAL SOCIETY OF AMERICA
 SHARING INSECT SCIENCE GLOBALLY

Molecular phylogenetics, phylogenomics, and phylogeography

Extremely Endangered Butterflies of Scattered Central European Dry Grasslands Under Current Habitat Alteration

Alena Sucháčková Bartoňová,^{1,2*} Martin Konvička,^{1,2} Jana Marešová,^{1,2} Dana Bláhová,² David Číp,³ Pavel Skala,³ Miloš Andres,³ Vladimír Hula,⁴ Matthias Dolek,⁵ Adi Geyer,⁶ Oliver Böck,⁶ Tomáš Kadlec,⁶ and Zdeněk Faltnýnek Fric¹

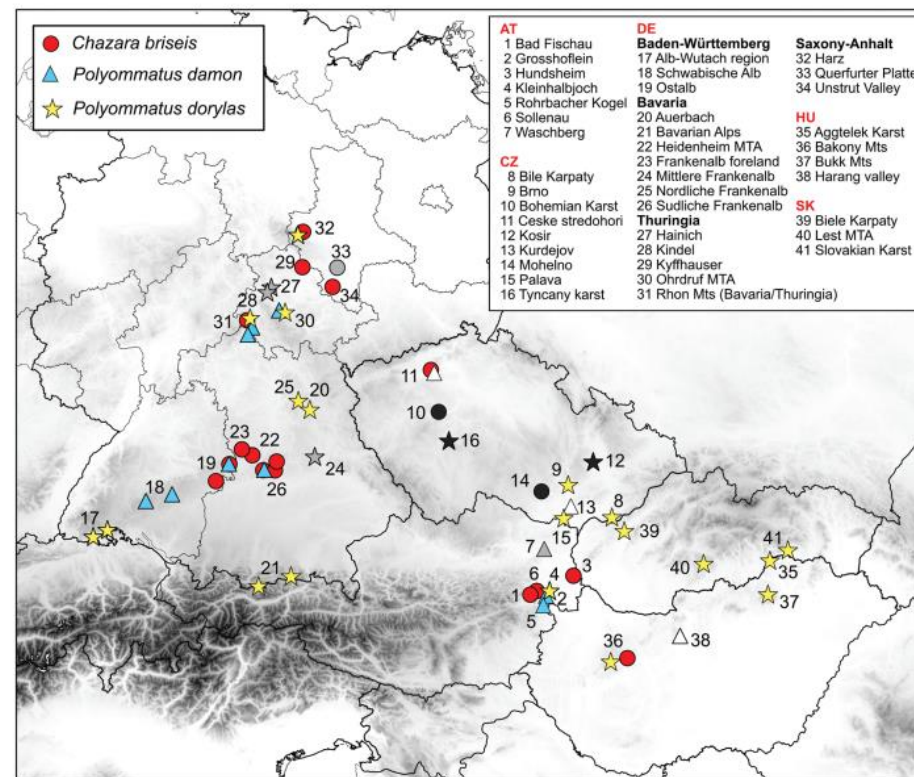
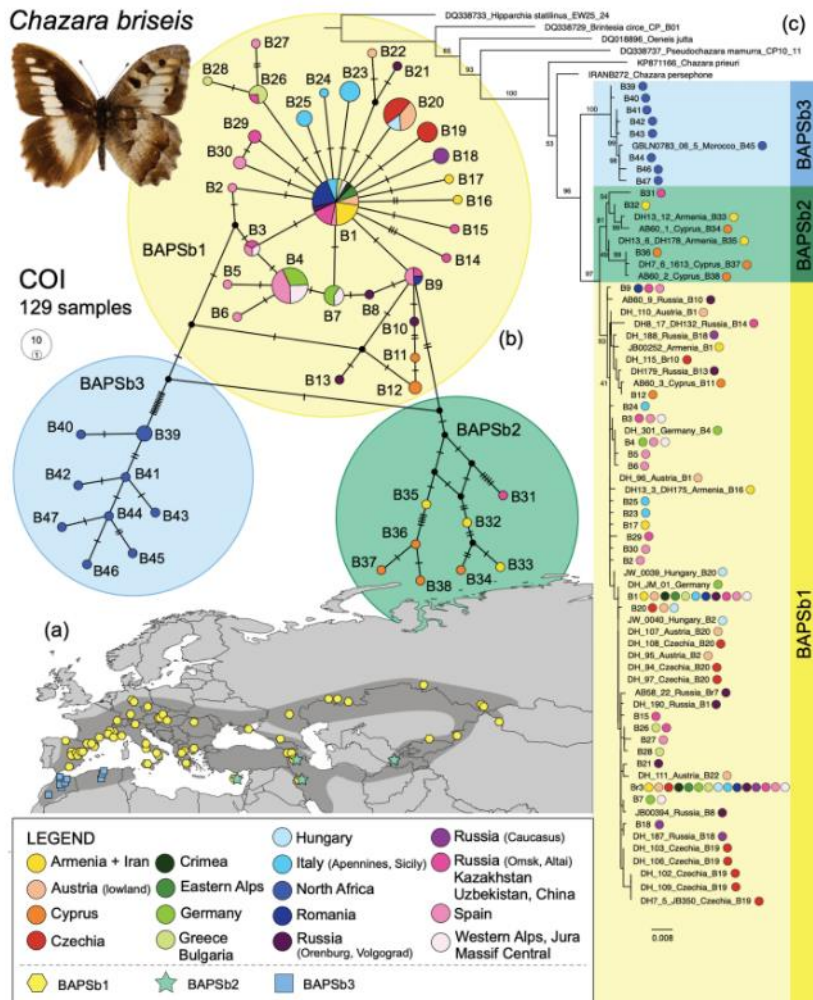
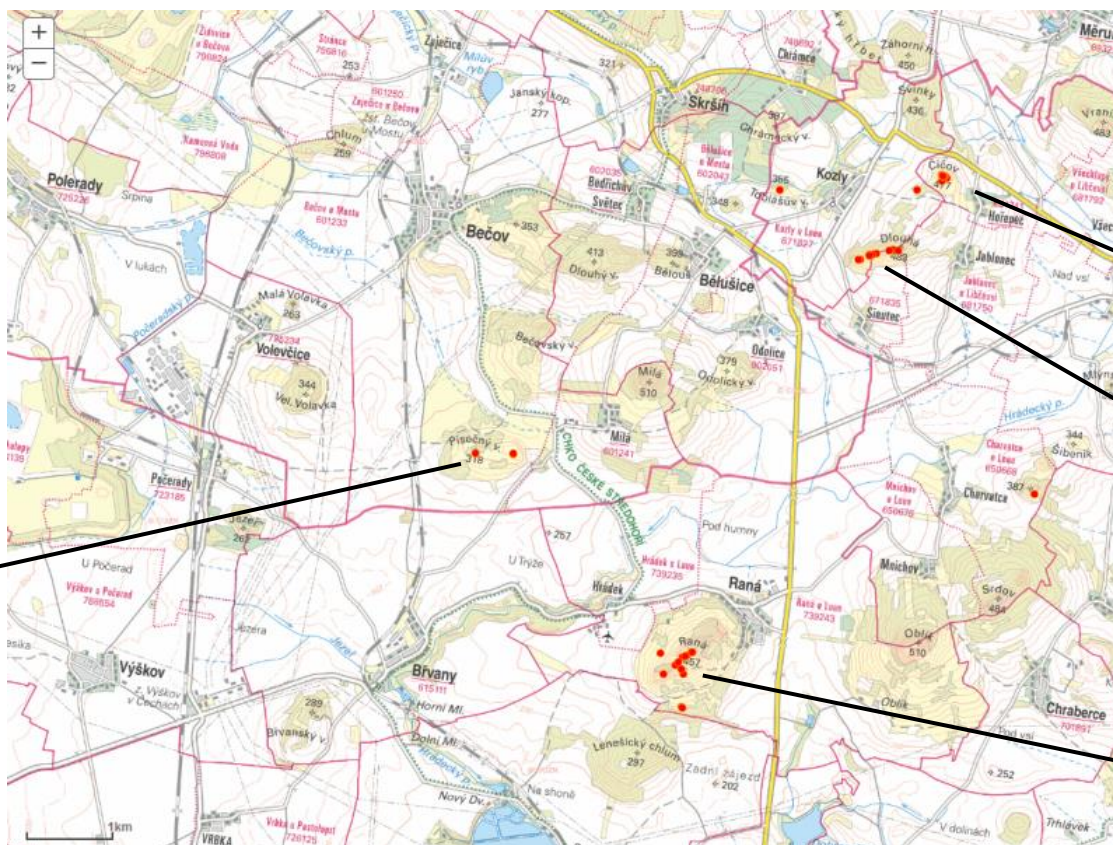

Fig. 1. Localities of the study species in Central Europe (AT, CZ, four federal states of DE, HU, SK), distinguishing recently occupied (color), recently (i.e., post-2010) extinct (white), recently not inventoried (light gray), and (re)introduced (including failed attempts, dark gray) populations of *C. briseis* (circles), *P. damon* (triangles), and *P. dorylas* (stars). See text for comments on their much denser distribution in the region just a few decades ago. Species *P. damon* and *P. dorylas* are present also in the Austrian Alps (not displayed on the map), and a few more (sub)recent populations of the two species are expected in lowland eastern AT.

- recentní výskyt (2020-2022) v lounské části Českého středohoří

PR Písečný vrch: 2021 – pozorováno 8 ex.

PR Čičov: 2021 – označeno 84 ex., odhad populace ~240 ex.

Dlouhá hora: 2021 – označeno 115 ex., odhad populace ~360 ex.

Raná: 2020 – označeno 174 ex., odhad populace 700 – 1000 ex.

- optimální management: extenzivní pastva + předchozí vyhrabávání stařiny

Okáč skalní – další místa

CHKO České středohoří, severní část

❑ PP Radobýl – 2021 označeno 62 jedinců, odhad populace cca 90 ex.

Praha a CHKO Český kras

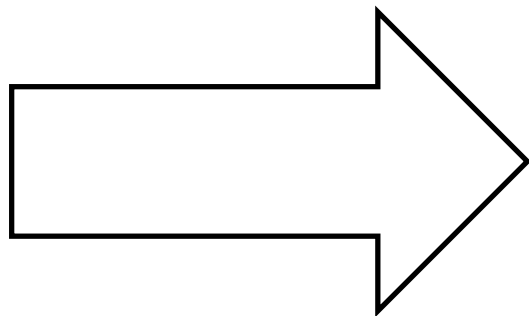
❑ PR Radotínské údolí

❑ NPR Karlštejn, Třesina

Mohelenská hadcová step

Příprava záchraného programu
plánovaná na roky 2023 - 2024

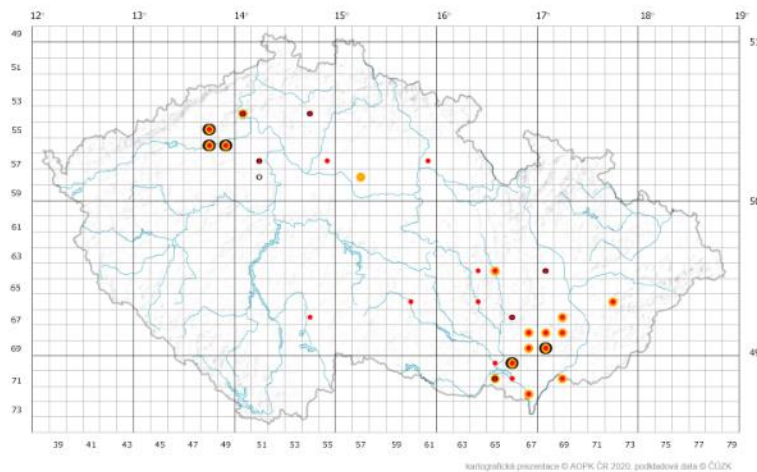
RAP pro modráška ligrusového

- kriticky ohrožený druh květnatých luk s porosty vičence
- vymřel téměř v celé ČR, přežívá pouze v lounské části Českého středohoří, na Moravě (PR Kamenný vrch, NPP Na Adamcích) do roku 2018
- ohrožený v celé střední Evropě, vymřel v Maďarsku a na Slovensku, kriticky ohrožený v Německu a Rakousku (nížinné populace)

Výskyt druhu *Polyommatus damon* podle záznamů v ND OP

- odstraňování křovin a extenzivní seč travních porostů
- tvorba vičencových „políček“ se ukázala jako neefektivní
- kritický je okus zvěří -> instalace oplocenky v roce 2019

Děkuji za pozornost

Václav John

vaclav.john@nature.cz

**AGENTURA OCHRANY
PŘÍRODY A KRAJINY
ČESKÉ REPUBLIKY**

www.nature.cz

